

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadványtalan évről:
 Egyszerre — 10 kor.
 Hosszabbra — 8 „
 Helyben kifizetés mellett:
 Egyszerre — 20 kor.
 Hosszabbra — 6 „
 Féléves postán másként:
 Egyszerre — 24 kor.
 Hosszabbra — 6 „

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Regisztrált újság és a határ-
 és vámhatóságok kivételével
 Helytartó és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.
 A szerkesztőség hírdetéseit visszavárni
 vagy megfordítani nem vállalkozik.
 Hirdetéseket és kiadványokat
 kiadóhivatalban intézendők.
 Helytartó és kiadóhivatal.
 Helytartó és kiadóhivatal.

NAGYVÁRAD április 18.

Magyar fürdők

(K. Ö.) A magyar balneologiai egyesület április 17-én tizennegyedik közgyűlését tartotta, amelyen meghányta-vetette hazai fürdőink állapotát.
 Sok jót e téren nem mondhatunk. Bövelkedünk azokban a fürdőkben, melyek gyógyulást, üdülést és szórakozást nyújtanak és azért mégis átlag nyolczvanezer család keresi fel évenként a külföldi fürdőket. Évek óta és most is afölött tanácskozunk, mi lehet ennek az oka és rájövünk arra, hogy az okok, melyek hazai fürdőink fellendülésének akadályai, ma is ugyanazok, mint voltak évekkal azelőtt.
 Az állam nem törődik fürdőinkkel. Még nem látja elérkezettnek az időt, hogy a fürdő ügyet nemzetgazdasági szempontból vizsgálja. Azért nem is törődik, hogy a rossz tarifapolitika egyenesen kárára van egyes fürdők fellendítésének. Az a 80.000 család, mely külföldre megy fürdőzni milliókat visz ki magával. Gyógyhatású fürdőink a legelhanyagoltabb állapotban vannak. Nyilván úgy gondolkozunk, hogy aki igazán beteg, annak nem kell a kényelem és szórakozás. Éppen ezeken a helyeken kellene az államnak mintaszerű szállók építéséről gondoskodni. Egyes hírneves, klimatikus fürdőink ellen pedig valóságos merényletet követnek el.

Ismeretes a Balaton lecsapolásának története, mely a napokban foglalkoztatta a közvéleményt. Folytassák a lecsapolást a megkezdett tempóban, akkor pár esztendő múlva a Balaton helyett szaharai sivatagunk lesz. Ha más nem, a nemzetgazdasági szempontoknak kellene döntő befolyást gyakorolniok az államra, hogy fürdőügyünket gyakorlatilag felkarolná.
 A társadalom is hibás, hogy fürdőink nem tudnak fellendülni. A fürdőinkben uralkodó osztálygögg és határtalan fényűzés a józanabb felfogásukat a külföldi fürdők látogatására kényszeríti. A pénzarisztokrácia pedig lenézi a hazai fürdőket. Itt megszűnik a sovinizmus. Szakasztott mása ez a magyar iparpártolásnak. Eljen a haza, de adózzunk a külföldnek.
 Hibásak a fürdőtulajdonosok és bérletkészek is. A fürdőnek olcsónak és kényelmesnek kell lenni. A mi fürdőink nem olcsók. Valóságos zsaroló rendszer korszakát éljük, melyet jó izlésű ember ki nem bír. Nem is kényelmesek, különösen lakás dolgában nem. A külföldön hangversenyekkel, színi előadásokkal, felolvasásokkal szórakoztatják a fürdőzőket. Nálunk nem ismernek mást, mint a hagyományos Anna-bált, mely évről-évre megismétlődik. Természetesen, ez nem kerül pénzbe, sőt hoz a konyhára, mert oda csődíti a vidékbeli intelligenciát is.

Tehát mi a teendő? Erre a kérdésre dr. Pádai Vajna Gábor: „Mi az oka annak, hogy hazai fürdőink nem boldogulnak...“ című munkájában a következőleg válaszol: 1. Olcsó utazási tarifapolitika. 2. Olcsó penzió-rendszer. 3. A fürdőtulajdonosok részéről több áldozatkészség a fürdők emelésére. 4. A társadalmi érintkezés megkönnyítése. 5. A reklám-ügy fejlesztése. 6. Az orvosokban több ügyszeretet. 7. A társadalmi élet pezsgőbbé tételére a fürdővállalat részéről szórakoztató előadások, kirándulások rendezése. 8. Főuraink és főpapjaink erkölcsi és anyagi támogatása. 9. Az idegen forgalom megteremtése.
 Aláírjuk. Még csak azt akarjuk megjegyezni, hogy a hazai ásványvizek forgalomba hozatalát kell megkönnyíteni, ha azt akarjuk, hogy széles rétegekben megismerkedjenek a hazai fürdőkkel. A idegenforgalmat is csak úgy fogunk megteremteni, ha ennek az ügynek az előmozdításához az állam is hozzájárul. Két koronás sorsjegyek kibocsátásával még nem teremtünk idegenforgalmat.
 Nemzetgazdasági és szociális szempontok egyaránt követelik, hogy a hazai fürdők fellendítésére minden lehető megtegyünk.

„TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Káprázat.

Írta: MAURICE LEVEL.

Egy órát az életemből börtönben töltöttem.
 Es milyen órát! Nem a szabadságom, vagy a becsületem forgott kockán, hanem a fejem!
 Ismerem azokat a rettenetes álmokat, a melyek telve vannak a guilotine képeivel. Már szinte éreztem a nyakamon az éles kés hideg pengéjét. Megrezzentem a tömeg vad kiállásától:
 — Halált reá!
 S mindezt egyetlen pillanat csodásan káprázatos hatása miatt. Olyan pillanat, amelyet ma sem vagyok képes teljesen megérteni, a mely azonban büntényre ragadtatott. Még sem éreztem magamat sohasem büntetésre méltónak.

Szin igazság: gyilkos vagyok. Megöltem egy asszonyt.
 Miért? ... Nem tudom.
 Féltékenységből nem öltem, mert hiszen nem szerettem őt. Rabolni sem akartam: gazdag vagyok és az a néhány frank, a mit áldozatom zsebében találtak, bizonyára nem csábított. Felindulásomban még kevésbé követtem el a bűntényt...
 Ugyanebben a szobában történt, a hol most vagyok. A tükör előtt állott ő; én éppen így ültem, mint most ülök. Olvastam. Ezt mondta:
 — Jer... kicsiszunk ki a ligetbe.
 Fel sem tekintve a könyvemről, feleltem:
 — Nem: fáradt vagyok. Maradjunk.
 Hanem ő ragaszkodott ahhoz. Én nem tárgytottam. Erre még csökönyösebben követeltőlődött.
 Indulatosan beszélt, megszakított mondatokkal, csipős megjegyzésekkel, ideges vállvonogatással. — En nyugedtan csak ennyit mondtam:

— Hallgass, érted? ... Hallgass, kérlek...
 De ő folytatta. Felálltam és föl-alá jártam a szobában.
 Egyszerre megpillantottam a kandallón a revolveremet, amelyet rendesen magamnál szoktam hordani.
 Gépiesen vettem kezembe a fegyvert. Hanem ettől a pillanattól fogva különös dolog történt velem.
 A hangja, a mely eddig csak izgatott, most annyira felháborított, hogy ki sem mondhatom. Nem a szavak háborítottak fel, hanem a hang, a pusztá hangja. Ha bármit mondott volna is, még ha a legcsodásabb verseket szavalta volna, a hangot nem tudtam elviseelni. Valami különös vágy vett erőt rajtam, a vágy, a csend, a teljes nyugalom után... A szemem, mintegy megbabonázva a revolver csöve által, arra a kis fényességre szegződött, a mely az aczélon villogott.
 Vannak ilyen hallucinációk. Emlékszem, hogy olykor megbőlni éreztem a józan esze-

**Jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő**

egyedül
REICHARD áruháza
 czégnél Fő-utczán kapható.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 18.

Elnök: *Ferczel Dezső.*
Magneitván az ülést előterjeszti az irományokat s hitelesíti a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Jelenti, hogy *Nessi Pál, gróf Batthyányi Tivadar, Szederkényi Nándor* a hús árának megdrágulása tárgyában interpellációt jegyzett be.

Kéri a Házat, hogy erre az interpellációkra az ülés végén térjenek át.

Következik a napirend szerint:

a vármegyei tisztviselők fizetés-rendezésére

vonatkozó törvényjavaslat.

Haydín Imre elismeri a törvényjavaslat nagyfontosságát, mégis kénytelen észrevételeit tenni a javaslat ama része ellen, mely az alispánt a hatodik fizetési rangosztályba sorozza, holott a vele egyenrangú törvényszéki elnök az 5-ikben van. Így a szolgabíró is a 8-ikban van, holott a vele egyenrangban levő járásbíró a 6-ikban.

Nem az a célja — ugymond — hogy ez észrevételekkel ntját állja a javaslat törvényerőre emelkedésének. Csak rá akar mutatni arra, hogy nem felelnek meg a valóság-nak a több oldalról hangoztatott ama vádak, melyek a vármegyei tisztviselők fizetésrendezését az állami tisztviselők rovására állították mondják.

Hosszasan fejtegeti, hogy mennyire áldásos cselekedet volt a javaslat benyújtása, mely magasabb színvonalra emelni lesz hivatott államunk közigazgatását.

A javaslatot elfogadja.

Szederkényi Nándor a javaslatot elfogadja, habár pénzügyi tekintetből némi aggályai is vannak.

Vajjon ki bírja-e ez újabb terheket az állam pénzügyi helyzete? Ha igen, akkor örömmel szavazza meg az összeget, sőt sürgeti az állami tisztviselők végleges fizetésrendezését is.

Annnyival is inkább örömmel szavazom meg ezt a tisztviselők helyzetének javítását célzó javaslatot — ugymond — mert tudatában vagyok annak a körülménynek, hogy ezt a 10—15.000.000 koronát az a tisztviselő itt Magyarországon költi el és nem kerül külföldre. Szükségesnek tartja a szolgálati pragmatikát, fegyelmi eljárásnak minden önkényes kormány befolyást kizáró gyökeres reformját.

Batthyányi Tivadar gróf: Fölvetették azt az eszmét, hogy nem lehetne-e néhány kisebb megyét egyesíteni, hogy így a megyék és a tisztviselők számának csökkentésével a tisztviselők fizetését javítani lehessen.

A szólo ezt az eszmét határozottan kárhoztatja, mert megvalósítása igen sok jogos érdeket sértene.

E tekintetben a kormánynak meg kellene nyugtatni az érdekelteket. A körörmesok helyzetének javítását ő is sürgősnek tartja. Ha már hozzáláttunk a fizetésrendezéshez, akkor ne garaszkodjunk, hanem oldjuk meg ezt a kérdést évtizedekre; minden jogos érdeket ki kell elégíteni.

A törvényjavaslatot elfogadja.

Nessi Pál: A részletes tárgyalás alapján elfogadja a törvényjavaslatot, azonban helyteleníti a mai közigazgatási rendszert. Sürgeti az állami tisztviselők végleges fizetésrendezését. Beterjeszti Somogy megye tisztikarának ama kérelmét, hogy 15 év után okvetlen előléptessenek a tisztviselők magasabb fizetési osztályba.

Sághy Gyula örömmel fogadja el a javaslatot. Feltétlenül szükségesnek tartja azonban a szolgálati pragmatikát a fegyelmi eljárásnak minden önkényes befolyást kizáró gyökeres reformját, felhívja a kormány figyelmét az állami tisztviselők végleges fizetésére vonatkozó, még a Széll-kormány által beterjesztett, azóta visszavont törvényjavaslat előterjesztésére.

Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Togo tengernagy jelentése a Petropavlovsk pusztulásáról.

(Hivatalos távirat.) Togo tengernagy jelenti: Az összeállított hajóhad előre megállapított terv szerint e hónap 12-én intézte nyol-

cadik támadását Port-Arturra: A negyedik és ötödik torpedóüldöző flotilla a 14-ik torpedónaszádraj és a »Korimaru« 14-én éjjelkor érték el a kikötő bejáratát. Az ellenséges fényszórók működése daczára sikerült nekik aknákat lerakni.

A második torpedóüldöző flotilla e hónap tizenharmadikán napkeletkor orosz torpedóüldözőt fedezett fel, a mely el akarta érni a kikötőt. Tíz perczig tartó ütközet után tönkretették a hajót, nem maradt idő legénységének megmentésére, mert a »Baján« közeledett. Egy másik orosz torpedóüldözőt akkor fedeztek fel, amidőn Liaotesan irányából közeledett.

Ezt is megtámadták, azonban sikerült a kikötőbe menekülnie. Részünkön nem volt veszteség, csak az »Ikarusi«-n történt két könnyű sérülés.

A harmadik hajóraj reggel 8 órakor érte el a port-arthuri külső kikötőt, mire a »Baján« kezdett rá tüzelni. Azonnal a helyszínére érkeztek a »Novik«, a »Naszold«, a »Diana«, a »Petropavlovsk«, a »Pobjeda« és a »Pollava« és megtámadtak bennünket. Harmadik hajórajunk szándékosan lassan kezdte meg a tüzelést és lassankint visszavonult, míg az ellenséget mintegy 15 tengeri mérföldnyire délkelet felé csábította.

E pillanatban megjelent első hajórajunk, melyet a harmadik hajóraj drót nélküli táviratozással értesített és megtámadta az ellenséget.

Miközben az ellenség megkísérelte a kikötőt elérni, egy csatahajó, mely olyan mintájú volt, mint a »Petropavlovsk«, beleütközött amaz aknák egyikébe, amelyeket mi előtte való nap este tettünk ki és délelőtt 11 óra 52 perczkor elsüllyedt.

Egy másik hajót is láttunk, amely nem mozgott szabadon, de az ellenséges hajók közt uralkodó zavar miatt lehetetlenség volt meg-

met. Tavaly Buites-Chaumontban a szakadéknál jártam, a melyet az öngyilkosok sziklájának neveznek. Amikor ott állottam és a mélységbe tekinttem, hirtelen le kellett guggolnom és egy faágba fogódznom, nehogy leugorjak a mélységbe, a mely vonzott. Ha vonatonutazom, mindig az a vágy unszol, hogy meghuzzam a vészféket; az a fényes aczélgomb hihetetlen módon csábítsa kezemt mintha valami ellenáthatatlan erő hozzá emelné . . .

. . . Letettem a revolvert az asztalra és tovább sétáltam fel-alá a szobában. Hanem a fejem miedig a fegyver felé fordult. Nem voltam képes levenni róla a tekintetemet. Ő meg egyre beszél, egyre idegesebben; rám zudítva a szemrehányások özönét azokat a kínos, rövid mondatokat, a melyek immár a velőmig hatoltak. Nem is tudom miként történt. Egyszerre a kezembe vettem ismét a fegyvert, lassan hozzá mentem; a revolver csövét a halántékához emeltem. Irtózatos dőrej hangzott el. Látam a vörös lyukat a halántékán . . . a következő pillanatban a nő összeesett, mint egy ruha, a melyet eleresztünk s a mely összeomlik a padlón. Egyetlen kiáltást sem hallottam.

Ebben a pillanatban visszanyertem a józan eszemet. Rémes félelem vett erőt rajtam.

Mint az eszeveszett, futottam ki a szobából, felrántottam a lakás ajtaját és leszárguldtam a lépcsőn, kiáltva:

— Segítség! . . . megölte magát! . . . megölte magát!

Eléinte mindenki elbítte, hogy öngyilkosság történt. Később azonban a gyanu körülhálózott. Letartóztattak. A vizsgálat hosszan tartott. Egyetlen szóval véget vettem volna. Csak azt kellett volna mondanom:

— Ime, így történt a dolog . . .

De megmaradtam a tagadásnál. Es mint-hogy mindig kell bizonyíték szükséges a gyilkos elítéléséhez, engem felmentettek.

Mind ezekre a dolgokra hidegvérrel gondolkodtam vissza most és érzem, hogy helyesen cselekedtem, ha hazudtam.

Mit ért volna a halottnak, ha bevallottam volna az igazságot? Föltétlenül helyes, hogy tagadtam.

Tömrdek igazság van, a melyek hasonlítanak a hazugsághoz; — ha én igazat mondtam volna, senki sem hitte volna el nekem a tényt. A hazugság valószínűbb volt.

Most itt ülök a szobámban és elmélkedem a dolgok felett. Leirom a megtörténtekeket, amint átérzem azokat.

Lám, a revolver ismét itt fekszik előttem

az asztalon. Kellemetlenül érintenek az aczél-szerkezetnek a fénye. Ugy érzem, mintha egy szem szegődnék reám. Valóban a cső nyílása olyan, mint egy szem. S hogy néz! . . . Teringettét, rendkívül bánt ez az aczél szem.

. . . A kezembe vettem a fegyvert. Nagyon könnyű és kellemes a fogása. De hihetetlenül hideg . . . Kissé összehorzonogok tőle . . . Mennyi titokzatosság rejlik ebben az öldöklő számszámokban . . . olyan mintha aludnék és sejtelve sem volna arról, a mi a bensejében rejlik.

Hát csakugyan annyi bátorság kell ahhoz ezt a kis pokolgépet elsütöni? Nem érzem Lám, minden félelem nélkül — ime — a számba teszem a csövét . . . vagy a halántékhoz emelem . . . Nincs ebben semmi rendkívüli érzés. Sőt kellemes. Egy kissé végig fut rajtam a hideg; hanem ez is kellemes, csaknem azt mondhatnám, hogy igen jó. Vajjon minő érzés lehet az, ha a fegyver eldördül és a golyó behatol a testbe? Azt hiszem, semmit sem érez olyankor az ember. Hanem a mikor az agyvelőbe hatol a golyó . . . érdekes lehet . . . Most itt a cső a halántékomon. Csak meg kellene nyomnom a ravaszt és meggyőződném . . .

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE **Nagyvárad,**
Fő-utca.
(Uri Casinó-épület).
TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhákneműeket. — Női costümekre valódi angol **SZÖVETEK** nagy választékban.

állapítani, hogy melyik hajó volt ez. Végül sikerült az ellenséges hajóhadnak a kikötő elérése.

Harmadik hajóhadunkat nem érte kár. A már említett károkon kívül, úgy látszik, az ellenséges flottát csak lényegtelen kár érte. Első hajórajunk nem került ellenséges tűzbe. Hajórajaink délután 1 órakor visszavonultak és új támadásra készültek. E hónap 14-én ismét Port-Arthur felé közeledtek, mintán a 2., 4. és 5. torpedóüldöző flotillát és a 9. torpedónaszádjait reggel három órakor egyesítették. Reggel 7 órakor a 3. hajóhadunk is csatlakozott hozzájuk.

A kikötőn kívül nem voltak ellenséges hajók láthatók. Első hajóhadunk délután négy órakor érkezett meg, három ellenséges aknát fedezett fel és azokat teljesen ártalmatlannokká tette.

A »Kasuga« és »Nisin«, melyek Liaotesantól nyugatra voltak vezényelve, ez alkalommal először léptek akcióba, két órán át közvetett tüzelést folytatva.

Mintán az új liaotesani erősségeket elhallgattatták, hadereink délután 1 óra 30 perczkor visszavonultak.

Minden csöndes.

Pétervár, április 18. (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) A vezérkar azt jelenti, hogy a Jalu-folyón minden csöndes. A helyzet nem változott.

Kozákok Szöngcsöben.

Szöul, április 17. 16-án éjjel 300 kozák szállotta meg Szöngcsöngöt. Azt híresztelik, hogy ezt az előrsöt 5000 orosz követi, hogy a japánokat elvonják a Jalutól. E híresztelés nem sok hitelt érdemel mert az oroszokat a japánok partraszállása elvághatná a főerőtől.

Száz japánszállító hajó utban.

London, április 18. A Daily Chronicle jelenti Sangjainvából tegnapi kellellet: Csifuból Niucsvangha érkezett gőzös azt jelenti, hogy 26 hajóból álló japán hajórajt látott száz szállítóhajóval Port-Arthurtól északra, a Csili-öbölben. A flotta északi irányban hajózott és azt hiszik, hogy célja a Niucsvangtól délkeletre levő Kaicsu.

Alexejev Szebasztopolban.

Port-Arthur, április 18. Alexejev helytartó tegnap Szebasztopolba ment, amelyre felvonták a Csendes-oczeán hajóhadának vezérlobogóját.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Április 24. A Nemzeti kaszinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
Április 24. Közlegelő birtokosok közgyűlése d. e. 10 órakor a volt a városházán.

A tudomány csődje.

Dániel leleplezte a nagy király előtt az egyik bálványt, mely durva kőből volt.

A király lerombolta azt.

El pusztította a nagy kigyót, melyet Isten gyabánt imádtak Babilonban.

S a tömeg halált kiáltott Dánielre.

A király pedig gondolkozóba esett. Be látta, hogy sem a durva kőszobor, sem a hitvány kigyó nem volt Isten, össze hordta tehát összes kincseit, mind azt, mi nagy értékű s aranyból drága kőből bálványt csinált, mely előtt mindenki leborult.

Dániel társai nem borultak le. Hiába magyarázta nekik a király, hogy mennyi igaz gyöngy van a bálvány hajába fűzve, mennyi gyémánt ragyog diadémjában, mily értékű rubintok képezik ajkát és hogy mily tiszta arany a teste; a három ifju elismerte, hogy nagy értékű mind ez, a gyöngy igaz, a gyémánt rubint valódi, az arany értéke kiszámíthatlan — de bár kincsnek óriási a szobor, Isten pótlásra hitványság.

Doktor ur azt írja a Sz. laptársunk hasábjain, hogy bizonyos körök a tudomány csődjéről beszélnek s megvetik azt.

Nem doktor ur! Mi tudjuk, hogy a tudomány több az aranyból, drágább a gyöngynél ragyogóbb a gyémántnál, csak — Isten pótlékának nem fogadjuk el. Mivel pedig hivatottak és hivatlanok erre a célra akarták naturfilozofálás által használni a tudományt, igenis hirdetjük, hogy mint ilyen, mint amely Isten helyett akar megfelelni eredetünkről, célunkról és betölteni lelkünket, hogy megnyugodjék az, mint ilyen — csődöt mondott.

Miadjárt a princípiumnál csődöt mondott Doktor ur is azt mondja a tudományról, hogy az az ok és akarat összefüggését fogadja el törvényül, és innen van a mechanikus világ elmélet.

Nos! doktor ur jobban tudja, mint én, hogy ez a nézet már tarthatatlan, hiszen talán egy időben olvastunk magyar nyelven is cikket erről a kitérő Term. tudományi Közlönyben France Rezső tollából.

Most nem akarok tovább vitázni, ezek a kérdések többször is felmerülnek, de ami Rómát illeti a tudomány szembe állítva, higgye el doktor ur, hogy kétezer év óta százféle képpen nézett ki a tudomány s ma le mosolyogjuk az ötven év előtti tudományt, de Róma tanítása két ezer év óta ugyan az a százszor változó tudás hullámai között változatlan szikla.

Szimfonia az élet, melyet az Isten komponált s az embernek le kell tudni játszani, különben kétségbe ejtő macska zene. Tanum rá Nitsche. P—y.

* Személyi hir. Dr. Steinberger Ferenc nagyváradi kanonok, a budapesti központi papnevelő intézet rektora Nagyváradról, hol egy héti időzött, tegnap Budapestre utazott.

* Új plébánosok. A dr. Karsch Lollion kanonoki kinevezésével megüresedett derecskei és a dr. Karácsonyi János egyetemi tanári kinevezésével megüresedett bihar-püspöki-i plébániákat tegnap töltötte be Szmeccsányi Pál megyés püspök 5 Excellentiája. A derecskei plébániára a kegyur Eszterházy Miklós herceg bemutatása alapján Sárkány József bélfenyéri lelkész a b. püspöki-ire pedig melynek a püspök a kegyura. Gubicza István kárászteleki plébánost nevezte ki a püspök.

* Százéves érsekség. Folyó évi augusztusban száz esztendeje lesz annak, hogy VII. Pius pápa Ferencz József király óhajára az egrí püspöki széket érseki és metropolitai rangra emelte, metropolitai fenhatósága alá rendelve az egrí egyházmegye határaitól ugyanakkor kihatott kassai és szatmári püspökséget s az egrivel szomszédos szepesi és rozsnói egyházmegyéket, melyek előbb az esztergomi érsekséghez tartoztak. Dr. Samassa József egrí érsek a százéves jubileum megünnepelésére augusztus 7-ikét tűzte ki s részletes utasítás adott papjainak a jubileum megünnepelése módjára vonatkozólag.

* A városok kongresszusa Nagyváradon. Fontos tanácskozás színhelye lesz a jövő hónap végén Nagyvárad. A magyar vidéki városok vezéregyeniségei, polgármesterei tartják évenként az ország más-más vidékén szokásos kongresszusokat ezuttal Nagyváradon. A tavalyi kongresszus megbízásából, Debreczen város polgármestere most bocsátotta ki a meghívót az 1904 évi május 30-án Nagyváradon tartandó értekezletre. Nagyvárad város tanácsa a napokban megalakítja a helyi bizottságot s végleg megállapítja az egész ünnepség programját. A városok kiküldöttei május 29-én érkeznek Nagyváradra s egyik vendéglőben ismerkedés estélyre jönnek össze. 30-án délelőtt lesz az új városi székház dísztermében a kongresszus, amelyen egy elnököt és két alelnököt választanak. Az értekezletnek két tárgya lesz: 1. A házbéradó reformjának kérdése. 2. A kisipar fejlesztése a városokban. Délben bankett, délután a város nevezetességeinek megtekintése, kiárándulás a fürdőbe.

* Schlémüller dandárparancsnok kitüntetésére. Igen szép kitüntetés érte a legfőbb hadur részéről a 33-ik gyalogdandár parancsnokát, Schlémüller Vilmos vezérőrnagyot. A ritka képzettségű főtisztnek, ki a váradi előkelő társadalomnak is közkedvelt tagja, 6 Felsőse sok évi hű és sikeres szolgálatai elismerésül a 3-ik osztályú vaskorona rendet adományozta. A kitüntetett dandárparancsnokot, a kitüntetés hírének megérkezése után igen sokan gratulálták a tisztikarból és a társadalom előkelőségei. Itt említjük meg, hogy 6 Felsőse elrendelte, mikép Kallivoda Viktor 37. gyalogezredbeli, Wolff Emil, Scholz Ferdinánd és Pap László 19. hadosztály tűzrezredbeli századosoknak hű szolgálatukért legfelsőbb elismerése tudni adassék.

* A városok szövetsége és irodája. Ehen Gyula, Dobeiczki Sándor, Molecz Dani orsz. képviselő és Lovas Zsigmond, Nagyvárad város volt mérnöke, aki jelenleg Budapesten egy magántársaságnál van alkalmazva, fölhívást bocsátottak ki egy Budapesten Magyar Városok Országos Szövetsége és Irodája című vállalat megalakítása céljából. Az új intézet május hónapban, később közlendő napon tartandó nagygyűlésen alakul meg és most jelentkezésre hívják föl a városokat és érdeklődőket. Nagyvárad is kapott meghívást. Az előkészítő bizottság, melynek helyisége VI. Podmaniczky-utca 57. sz. alatt van, terjedelmes, részletes tájékoztatóban ismerteti a szövetség és iroda célját, mely abban kulminál, hogy a városokat úgy anyagi, mint szellemi téren való törekvéseikben támogassa. Erre nézve az iroda tanácscsal, utmutatással szolgál, elvállalja a képviselőket és közbenjárását a városok érdekében a kormánynál, pénzintézeteknél, ipari, kereskedelmi szállítóvállalatoknál. Kész terveket, ismertetéseket bocsát rendelkezésére a városoknak közművek vagy új közintézetek létesítésére nézve. E tekintetben gazdag gyűjteményt fog közszemlére bocsátani budapesti helyiségében. A szövetség tagjai mindezért csekély díjat fizetnek.

* A harmadik Körözhíd. A Rét polgársága erős mozgalmat indított a városrész érdekeinek felkarolása s különösen a harmadik közúti vashíd kiépítése iránt. A két vashidtól messze fekvő városrészekre nagyon hátrányos, hogy csak óriási kerülővel mehetnek át a Körözson. Különösen érezhető ez a Rét és Várad-Ujvárosnak nyugati részén, ahol a Körözson mellett vannak elhelyezve az állatvásárok. Már maga az, hogy a vasutállomástól és bihar-püspöki uton bejövő vagy szállítandó állatok nem az egész városon keresztül, hanem egy új

hidon hajtatnának az állatvásárra, nagy fontossága volna. De még igen sok más ok is sürgeti ezen harmadik hid létesítését, a mely Széles-utca végén építették. A Réten több mint 800 polgár kérvényt irt alá, amelyben a hid építését kérik, s vasárnap mintegy 300 főből álló küldöttség tisztelgett a főispán és polgármesternél. Dr. *Beóthy* László főispán gyengékedése dacára is rendkívüli szívélyességgel fogadta a monstre küldöttséget s dr. *Várady* Zsigmondnak, a küldöttség vezetőjének beszédére olyan választ adott, a mely a legpesszimistább régi polgárt is örömmel töltötte el. A lelkesült deputáció a főispántól a polgármesterhez ment, a ki tekintettel a küldöttség nagy számára a városház közgyűlési termét nyitatta meg. *Rimler* Károly polgármester, *Bordé* főjegyző s *Köszeghy* József főmérnökkel egyetemben fogadta a rétiakat. Dr. *Várady* Zsigmond a küldöttség vezetője a harmadik hid szükségességét minden irányban megvilágító beszéd kíséretében nyújtotta át, a rétiak kérvényét a polgármesterhez, a ki válaszában kifejtette, hogy neki is régi ideája a harmadik hid létesítése, biztosította a deputációt a kérelem rövid időn belül való teljesítéséről.

* Számonkérőszék a városnál. A városi hivatalok újjászervezése tárgyában tartott értekezleten *Beóthy* László főispán kijelentette, hogy mielőtt rátérnének a személyzet beosztásának, redukálásának kérdésére, megelőzőleg számonkérőszéket fog tartani. Tegnapelőtt értesítette a várost a főispán, hogy április hó 25-én kezdi meg a hivatalok vizsgálatát.

* Halálozás. Egy derék öreg magyar nő, özv. *Mátrai* Istvánné szül. *Koill* Ludmilla haláláról részvéttel értesülünk Erőmhályfalváról. Az elhunyt temetése nagy részvét mellett ment végbe. A 68 évet elt asszonyt nyolcz gyermeke és 26 unokája gyászolja. Béke poraira!

* Tüzértisztek lövészene. A 7-ik hadtest tüzérezred, tisztikara e hó 30-án, szombathoz egy hétre a hadtest székhelyén Temesvárott nagy lövészényt rendez, díjlövészettel s még számos mutatóanyagokkal egybekötve, melyen részt vesz a nagyváradi 19. hadosztály tüzérezred tisztikara is, több szép produkcióval. A versenyen résztvevő tisztek számára értékes díjak vannak kitűzve.

* Garázda tartalékos katona. Tegnap hajnal tájt a Nemzeti hid bérőjét, *Grószl* felverte egy tartalékos katona, aki különben polgári állományban *Kriszár* Mihály ácssegéd. A katona kivont karddal mindenáron beakart hatolni *Grószl* lakásába. Mikor azután *Grószl* forgópisztolyt szegezett a kora reggeli vendégre, emes kardjával kiütötte *Grószl* kezéből a pisztolyt, azt felkapta, utánna lött a menekülő *Grószl*nak és a pisztolylyal egyetemben eltávozott. A rendőrség intézkedett, hogy a garázda katona megbüntessék és az elvitt forgópisztolyt tőle elkobozza a felettes hatósága.

* Öngyilkos öreg asszony. *Nagy Kerpest*ről telefonon jelenti tudósítónk, hogy *Milciné Mitrúné*, hatvanöt éves öreg asszony borzalmas kinok közt meghalt. A szerencsétlen asszony, akit betegeskedése miatt üzött a családja, elkeseredésében öngyilkosszándékkal felmetszette a torkát. Az életunt asszony kinos ezenedés után meghalt. Dr. *Comsia* János járás orvos megállapította az öngyilkosságot s erről értesítette a nagyváradi kir. ügyészséget.

* Vízbefolt gyermek. Olgya községben egy több méter mély vízfelfogó gödörben egy 12 éves gyermek hulláját találták. A talált hullában *Ungur* Aurél pásztor fiura ismertek, a ki napok előtt eltűnt. Valószínűnek látszik, hogy saját vigyázatlansága folytán esett és fult a vízzel telt gödörbe.

* Lopják a kapukilincseket. Több oldalról panasz érkezett a rendőrséghez, hogy a kapukon levő rázkilincseket valaki napközben, mikor nyitva és felügyelet nélkül van a kapu, lelopkodja. Igen helyesen tennék a háztulajdonosok, ha gondot vetnének kapukra, hogy a kilincstelovaj mielőbb hurokra kerüljön.

* Az aztalos-sztrájk. Az ismeretes s már hosszabb idő óta tartó aztalos-sztrájk ügyében ma délután 5 órára békeltetett bizottsági ülést hívott egybe *Gerő* Armin rendőrkapitány, iparhatósági biztos.

* Öngyilkos akart lenni. A posta tegnap délelőtt egy összehajtott papiroslapot küldött be a rendőrségnek, mint az egyik levélgyűjtő szekrényben lelt levelet. Az írónnal irt sorokban B. Zsuzsika helybeli szobaleány részletesen elpanaszolja, hogy szíve teli bánattal, élete csupa keserűség s minthogy ennek tetejében szeretője meg is csalta s saját kifejezése szerint élete 16-ik évében elöltja gyertyáját. *Pataky* fogalmazó az életunt leányzót, *Bott* György elölőr segélyével csakhamar maga elé idézte és a lelkére beszélt, mire az kijelentette, hogy meggondolja a dolgot — és nem oltja el élete gyertyáját, annál kevésbbé, mert mint mondá, hülsen szeretője csak kocsis és ilyet minden bokerba kap.

* Modern cipőgyártulajdonos. Egy körmönfont csaló manipulációjáról értesülünk a következőkben: *Stein* Mózes ki *Hirsch* Armin néven is szerepel, *Linczmayer* Lajos cipészsegéd munkakönyvét felmutatván, bejelentette az iparhatóságnál, hogy Ujpesten cipőgyára van és gyáripárát Nagyváradra is ki akarja terjesztetni, a hol Szarvassor 9. sz. alatt a modern igényeknek megfelelő cipészműhelyt rendezett be. Az iparhatóság iparrendelést adott nevezettnek, aki azután *Lichtenstein* Nándor faczér divatárussal együtt feljárta a nagyváradi hivatalokat és magánosokat s megrendeléseket gyűjtött. A nála levő cipőmintákat bemutatva és nevétegesen olcsó árak mellett rövid lejáratra csinálta az elkészülőndő cipőket és csupán csak egy forint előleget vett fel mindenütt. A cipőgyáros ur úrleveléről értesült *Kemény* rendőr biztos, ki tegnap meg is csípte az illetőt és mintagyűjteményével együtt a rendőrségre kísérte. A cipőgyáros itt letétbe helyezte iparigazolványát, a munkakönyvet és vagy 12 db. minta cipőt és azon kijelentéssel, hogy rögtön igazolni fogja magát, nyomban megugrott Nagyváradról. A táviratilag megkeresett ujpesti előljáróság táviratilag azt válaszolta, hogy *Stein* Mózes, vagy *Hirsch* Arminnak sem raktára sem gyára nincsen Ujpesten, de még csak nem is cipész.

* Mesterséges vonatösszettközések. Tul a tengeren, úgy látszik, annyi a páva, hogy már nem tudnak mit csinálni vele. Most érdekes dolgot irnak onnan, bizonyosságul annak, hogy az amerikai milliomosok még nem fogytak ki a leleményességből olyan dolgok feltalálásában, ami mulattalja őket. Egy filadelfiai milliomos vonatösszettközéseket rendez a vendégei szórakoztatására. *Charles W. Scott* a neve a derék milliomosnak, aki nemrég megvásárolt néhány régi lokomotívot s kiszolgált waggont valamelyik vasutársaság raktárából. Terjedelmes birtokán aztán sineket rakatott le néhány kilométernyire s azok két végére egymás ellenében felállította a két vonatot. A lokomotiveket jól befűtötték, aztán teljes gőzzel megindították egymás ellen. Az elindulás után a masinisták leugrottak mind a két vonatról. Tisztes távolból nézték aztán a milliomos meghívott vendégei, miat lódul egymás ellen a két vonat, mignem rémes robajjal összettköztek. Pár pillanat alatt roncs volt a két vonat. A látvány persze nagyszerű volt. A pompás mulatságot megismélik.

* Apróhírek. *Eltűnt gyűrű Birnbaum* Hermann ugrai házaló az elmúlt éjszakát *Rozenczveig* nevű ismerősénél töltötte. Hármán aludtak egy szobában, s így nem is csoda, hogy a *Birnbaum* kisujján volt pirosköves aranygyűrű reggelre eltűnt. Káros panaszára a nyomozást megindította a rendőrség. *Vándorló varrógép.* *Szegedi* János és neje *Varju*-utcai lakosok nem régen rendeltek egy *Singer* varrógépet 160 korona értékben és 10 korona havi részletre. Alighogy a gépet megkapták, nyomban el is adták, ellenben részletet nem fizettek. A cég ezért sikkasztás miatt feljelentést tett *Szegediék* ellen. *Drága barátságkötés.* *Egri* Ferenc villamos másodszerelő vasárnap reggel fél 6 óratájt a *Vitéz* utcáról kocsin a *Perecz* utca felé igyekezett, hogy kötelességeit elvégezze. A kishidon két nyájas ifjú kérezkodett fel a kocsi s csakhamar barátságot kötöttek amit csakhamar megpecsételték a *Szent* János utcai *Reik*-féle üzletbe különféle pálinkákkal; mire azután a most már ismerős *Páter* László és *Kis* János kereket oldottak, kistűt, hogy *Egri* Ferenczről 15 koronát vittek el emlékül. Eljárás folyamatba tétetett.

* Hogy van? Postajövedéki kihágás miatt került bajba P. J. hírlapíró, mert M. Sz. kisasszony részére díjkezdvezménytel postára adott hírlap belsejében czeruzával ezt írta: »Hogy van?»

A budapesti büntető törvényszék hosszas eljárás után ezért a hírlapíró postajövedéki kihágás miatt két korona és 10 fillér pénzbüntetésre ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla fölfelment ítéletet hozott a következő indokolással:

— A szokásban levő és így közönséges voltánál fogva választ nem igénylő ama kérdésre: »Hogy van?» a hírlapra írása a személyes levelezés különös jelegével bíró közlemény fogalma alá nem vonható és úgy vádolt cselekménye postajövedéki kihágás tényálladékat nem állapítja meg.

x Kedvező alkalom a költőzködőknek. Helyszüke miatt *Cziller* Imre áruházában az összes raktáron levő szőnyegek u. m. szalon, ebédlő és futó szőnyegek, asztal és ágyterítők, pamlag takarók (überwurf) csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, paplanok matrácgradlik (csinvat) minden elfogadható árban kiárussítottak. *Cziller* Imre áruházában *Olaszi* Fő utcán. 652.

x Figyelmeztetjük olvasó közönségünket, hogy most *Háasz* Manó kézmű és divatárházában (Zöldfa-utca elején,) óriási mennyiségű női férfi és gyermek ernyők, ugyszinte női férfi és gyermek harisnyák bámulatot keltő árban lesznek elárusítva. 64

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Kedd: Bob herczeg.

Szerda: Fedora.

Csütörtök: Fauszt.

Péntek: Takarodó.

Szombat: A bajusz.

Vasárnap: Táltos, népszimű, *Palotás* Fausztin nagyváradi honvéd hadapród isk. tanár darabja, itt először.

A nagymama.

A heti műsor változtatással kezdődött s így a tegnapi nap üres házzal végződött. *Csiky* Gergely vigjátékát csak a csendes padsorok hallgatták végig.

A naivák kedvencz szerepe »A nagymama» *Márthája*; jobban is sikerült ez *Szabó* Irmának mint a multkor az *Aranyember* *Noémije*. Ebből a szerepből jobban meg lehetett itélni tehetségét tudását.

Arról természetesen szó sincs, hogy *Berlányi* Vandát pótolni tudná. Eredetiség alig van benne s így a véletlenül adódó helyzeteket nem tudja a kedvesség javára kellően kihasználni. Megjelenése sem a legszipinpadiasabb. Hanem az is tény, hogy intelligens, tanult, képzett művész, a ki ha egy szerepet kap, azt a legaprólékosabb részletekig betanulja s ha

nem is ragadja el a lelket eredetiséggel, de a figyelmet le tudja kötni pontos, szabatos játékkal. Szorgalommal, kitartással még sokkal többre is viheti.

Tihanyi Miklóst most látnuk először: az evangélikus pap szerepében. Kis szerepét igen ügyesen dolgozta fel; érdeklődéssel várjuk további fellépéseit. **Klenovits** (Orkény Vilmos) egyözte nagy hanggal, de nem játékkal. **Pataky** Vilma felléptetése kisebb szerepben nagyon helyes dolog volt; egészen használható segéd-színésznek lesz belőle.

A többi szerep a régi jó erők kezében volt. —r.

Nebántsvirág. Vasárnap este a Nebántsvirágot, ezt a bájos régi operettet adták a színházban, az Operaház kitérő tagjának, **Szozer Ilonkának** vendégfelléptével, **Szozer Ilonkát** a közönség tüntető tapssal fogadta, amely előadás közben s felvonások végén többször megújult. A művész most is elbűvölte a közönséget gyönyörű hangjával, nagy énekudásával és játékbeli művészetével, amely dacára, hogy egy kis indispozícióval küzdött s hűléssel lépett színpadra. Ennek a bajnak következtében hétfőről a hirdett **Bobherczeg** előadás el is maradt.

Szozer Ilonka — Bob herczeg. A tegnapi elmaradt **Bob herczeg** című szerepében ma lép fel **Szozer Ilonka** a nagyváradi színpadon ki tegnap a sok kimerültség folytán nem tudta **Bob** farszóló szerepét eljátszani. A művész nagy ambícióval készül az előadásra, s a leggyönyörűbb costumokat készítette szerepéhez. A tegnapi váltott jegyek ma érvényesek.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 196. Bérletszám 176. (páros)
Ma, Kedd 1904. április 19-én:

Bob herczeg.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 koronás, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Kőrszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Értékyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Értékyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 80 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, szerdán április 20-án

Fedóra.

Dráma.

Igazságszolgáltatás.

Április havi esküdtszéki tárgyalások.

Erdekes sajtóperek foglalkoztatják az április havi esküdtteket. A törvényszéken most tüzték ki a tárgyalások sorrendjét, melyből kiténik, hogy e hó 20., 22., 25. és 27-én tárgyal az esküdtbíróóság.

A kitérőt ügyek között van dr. **Span** Flore sajtópöre, melyet **Krasznay** Ferencz orsz. képviselő indított ellene s dr. **Halász** Lajos tárgyalási pöre.

Mikor a pályaudvar nincs kivilágítva. Az oderbergi állomáson tavaly nagy-szabású átalakításokat végeztek, úgy, hogy az állomás területének egy része ideiglenes léczekkel volt beföldve. **Kollár** Ernő kereskedő a kelőleg ki nem világított helyen — pénztártól a vonathoz sietett — oly szerencsétlenül esett el a léczek közt, hogy kifíczamította a lábát. A kifíczamítás nyomában súlyos idegfej, neurilis is járt, úgy, hogy a kereskedő hét hónapig beteg volt.

Ezen az alapon 1700 korona kártérítést követelt a Kaiser Ferdinands-Nordbahntól, amely a fizetést azonban megtagadta. Perre kerülén a dolog, a vasut azzal védekezett, hogy a baleset nem üzemközben állott elő s ez különben is az utas önhibájából keletkezett. A bécsi kereskedelmi bíróság azonban nem vette ezt a védekezést figyelembe, hanem kimondta a vasut kártérítési kötelezettségét, csupán a kártérítési összeget szállította le 1100 koronára.

Az ítélet főindoka szerint az a baleset, mely az utast a pénztártól a vonatig való haladtságban éri, üzemközben való balesetnek tekintendő.

Különböen pedig be van bizonyítva, hogy a helyiség nem volt kellőképpen kivilágítva, s már maga ez a körülmény megdönti azt az állítást, hogy a baleset az utas önhibájából keletkezett.

NYILTTÉR.

Jelzálog-kölcsön.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint **Nagyváradon, Lakatos-utca 4. szám alatt**

jelzálog-kölcsönt közvetítő irodát nyitottam.

Közvetíték előnyös feltételek mellett törlesztéses jelzálogkölcsönöket 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 5%-os fél éves részletekben, melyekben a kamat és tőke törlesztése beufoglaltatik.

Előnyös feltételek mellett **konvertálók drága kamatozású kölcsönöket.**

Levéltre készséggel válaszolok. Telefonszám: 362. helyben és vidékre.

Sztringó Antal.

Csak e hó végéig

tart az árusítás a

Csathó Gábor és Tsa-féle

helyiségben,

miért is az összes áruk u. m. papir, írószerek, imakönyvek, képeskönyvek, ifjúsági iratok, képeslevelezőlapok, emlékkönyvek stb. még olcsóbban árusíttatnak.

Kiváló tisztelettel

Helyfi László,

könyv- és papirkereskedése
Fő-utca, Weiszlovits-ház

Doboz levélpapírok 15 kr.-tól feljebb.

TÁVIRATOK.

A képviselőházból.

— Az ülés vége. —

Budapest, április 18. (Saj. tud. táv.)
Tisza István gr. reflektálva a megyei tisztviselőkről mondottakra a szolgálati pragmatika szükségességét elismeri. A tisztviselők eladósodására vonatkozólag pedig szükségesnek tartja becsületes olcsó hitel teremtését s igéri, hogy ily irányban iparkodni fog a tisztviselők helyzetén javítani.

Küldöttségek a miniszterelnöknél.

Budapest, ápril. 18. (Saját tud. táv.)
Ma járt a Halasiak küldöttsége **Tisza** István grófnál az olasz borvám felemeléséért. A miniszterelnök biztató ígérettel bocsájtotta el a küldöttséget. Ugyancsak ma a Nagyenyediek a törvényszék visszahelyezését kérelmezték. **Tisza** nem tett kötelező ígéretet, csupán remélni engedte, hogy méltányosan határoz kérésük fölött.

A vasutasok mozgalmá.

Budapest, ápr. 18. (Saj. tud. táv.)
A vasutasok fizetésrendezésének tervezete országszerite kinos megdöbbenést kellett a vasuti alkalmazottak körében, s most egymásután érkeznek a kérő és tiltakozó táviratok a képviselőházhoz, hogy ne engedjék a lehetetlen tervezetet törvénynyé válni. A kolozsvári vasutasok a következő táviratot intézték a képviselőkhöz:

Fizetésrendezésünk silánysága leirhatlan megdöbbenéssel sujtott bennünket. Harmincznyolcezer ember megélhetésének érdeke segítségért esd Nagyságatokhoz!

Ugyan ily értelmű, erősebb hangon írott táviratot intézték a csongrádi vasutasok a képviselőházhoz, melyben 40 ezer ember tisztességes megélhetését biztosító tervezetet kérnek.

Vasuti befektetések a pénzügybizottságban.

Budapest, április 18. (Saját tud. táv.)
A képviselőház pénzügyi bizottsága megkezdte a vasuti befektetések tárgyalását. **Falk** Miksa elnöklése alatt előadoul **Cseörghő** Menyhértet választották meg.

800 milliót a háborura.

Pétevár, ápril 18. (Saját tud. táv.)
Miklós czár 800 millió vagyonát a hadügyminiszternek a rendelkezésére bocsáította.

Port Arthur bevétele.

London, ápril 18. (Saját tud. táv.)
Mindenfelől megerősítik a hirt, hogy a japánok **Port-Arthurnál** partra szálltak.

Elhunyt író.

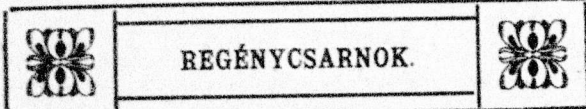
London, ápril 18. (Saját tud. táv.)
Smiles Sámuel a »Jellem és a Munka« című világhírű mű szerzője meghalt.

Tihanyi Irma büntetése.

Pozsony, ápril 18. (Saját tud. táv.) Tihanyi Irmát, a hirhedt kalandornőt ma a törvényszék több rendbeli váltóhamisításért 3 évi fegyházra ítélte.

A monasztiri fölkelés vége.

Bécs, április 18. A Pol. Corr. jelenti Szalonikikól e hó 16-áról. Ronevancsev és Szugarev, a múlt évi monasztiri bandamozgalom vezetői, ma a polgári ügyvivők útján megadást ajánlottak. Pimi basa biztosította őket a közöccsánatról és Salvus conductussal küldeti ki őket az országból. E két utolsó bandavezér távozásával a felkelés végleg befejezettnek lesz tekinthető.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

105

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Írta: Max Pemberton.

— Rajta, rajta! — tüzelték a kalózok egymást, — kevesen vannak! . . . Csak előre!

Arra, ami ezután következett, csak homályosan emlékszem. Mint az örült, lövöldöztem a csónakokra, melyeket egymás után pillantottam meg a sötétben. A mellettem fekvő puskákat mind kilőttem rájuk s a harsogó, szilaj lármban oly egyedül éreztem magamat, mintha csak sivatag pusztában lettem volna. És nem hallottam a golyók füttyölését sem, nem törődtem a golyózáporral sem, mely reánk zúdult: csak lőttem, lőttem, lőttem egyre, ameddig a töltött puskákban tartott . . .

És lassanként, amint a kalózok tehetetlen dühe elérte a paroxizmus tetőfokát, amint egyenként, párával hullottak el a golyószóró gyilkos tüzeitől, amint a fenékbe lőtt, súlyedő és fölfordult csónakokból már nem a szilaj boszúordítás, hanem a vad kétségbeesés üvöltése hangzott föl, — lassanként mondom, már a veszedelem érzése is kiveszett öntudatomból s megrészegülve a puskaportól, kacagni, táncolni kezdtem; hisz a golyószóró a miénk volt s a kalózok örült dühe megtörtött ezen a sziklán.

— Rajta, Dolly! — kiabáltam egyre, — ne kiméld őket! . . . Jól van, fiú! . . . Most a szegény hajósokért! . . . Most miss Ruthért! . . . Ugy, ugy, fiú! Ne sajnáld tőlük a golyót; hadd lakjanak jól a gazemberek!

És a fiu nem is sajnálta a golyót; egy-egy sikerült lövés után ujjongva, tárczolva kiabált a páncél mögül, és Bligh Péter segítségével aki mellett állt, minden pillanatban forgatta a golyószórót, keresve mindig a legalkalmasabb célt, amit el ne hibázhasson.

De a csónakok, bár egy-kettő már fölborult és süllyedni kezdett, nem gondoltak a visszavonulásra. Movidulataikból láttam, hogy előre megállapított terv szerint járnak el. Amint a szék szorosan besurrantak az öbölbe, azonnal négy részre váltak s egyszerre négy oldalról támadták meg a sziklazátonyt, remélve, hogy talán egy csónak mégis partra vetheti a legénységet s a akkor elbánhatnak velünk.

— Hajrá! . . . hajrá! — hangzott ez az torokból egyszerre, s a következő percben a kalózok mind evezőre kaptak . . .

Most már, hogy földeztük őket, nem kellett csöndben evezniök; a lapátok ütemes paskolását hallottuk mindenfelől, s a gazemberek még csak nem is lőttek, nehogy időt veszítsenek vele, vagy elárulják hollétüket. De Dolly egyre lövöldözött rájuk; a golyószóró fölvilágító fényénél meg-meg látott egy-egy csónakot, s a következő pillanatban már csak úgy ontotta rájuk az ólmot.

Mind a mellett a kalózok terve részben

sikerült. Mikor már azt hittük, hogy visszavertük őket, az egyik csónak elérte a sziklát s a legénység vad ordítással ugrált ki a partra!

Oly hirtelen és váratlanul történt ez, hogy a nagy, sátni alakok már szinte a nyakunkon is voltak, mikor észrevettük őket. Szilajon forgatták hosszú katalóniai kését, ujjongó lármbával biztatták egymást és rohantak fölfele, egyenesen a golyószórónak. Egyik-másik elbukott, megcsúszván a nedves, tengeri füvel benőtt szirtekem, de a többiek, mint az orkán közelediek, úgy hogy egy pillanatra azt hittem, mindennek vége!

— Maradj a gépnél, Dolly! — kiáltottam föl fogcsikorgatva — s védelmezd az utolsó csepp vérig, ha kedves az életed! . . . Bligh Péter és Seth Barker! . . . ti pedig segítetek — Rajta! . . . rajta; — felelt a két derék ficzkó és kiugrottak velem együtt a páncél mögül.

Bligh Péter volt kint legelsőnek és épen jókor jött: egy atléta-termetű zsvány is épen akkor tolt a fejt a kapaszkodón, mely a golyószóróhoz vezetett. Bligh Péternek csak épen annyi ideje volt, hogy megcsóválhatta puskáját a feje fölött, aztán a fegyver tusája lezúdult a kalóz fejére s a betört koponya reccsége elárulta, hogy az ütés jó helyre ért.

A banditák vagy tizenketten lehettek s ha rövidesen nem végzünk velük, a többiek is utánnk tódulnak s akkor elvesztünk. Ezt mind a hárman éreztük s a végső veszedelem tudata egyszerre visszaadta hidegvérünket s megtizezerte erőnket és bátorságunkat. Különösen Bligh Péter volt nyugodt és vakmerő. Még most is bámulom ezt ficzkót, hogy mily higgadt volt, sőt még tréfálni is tudott e szörnyű percekben.

— Te légy a társaid kengyelfutója a pokolban! — kiáltott föl, amint az első zsványt leütötte.

Elvel szilajon nekiugrott a többieknek, akik el-elmaradozva, úgyszólván egyenként rohantak ránk . . .

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az idegen bor beözönlése ellen.

Szegvárdnak és vidékének bortermelői gyorsan belátták a veszedelmet, amely a magyar borokat az olasz bor beözönlésével és a borvám leszállításával fenyegeti. A veszedelem elhárítása céljából a vidék bortermelői és borkereskedői tegnap népgyűlést tartottak. A népgyűlésen, amelyen Boda Vilmos orsz. képviselő elnökölt, vagy 6000 ezer ember vett részt. Boda képviselő a következő határozati javaslatot terjesztette elő, amelyet egyhangulag elfogadtak: A Szegvárdon 1904. április 17-én egybegyűlt több ezer főből álló bortermelőkből és borkereskedőkből alakult népgyűlés ünnepiesen felemeli tiltakozó szavát az olasz borra vonatkozólag az általános vámtarifában foglalt 60 koronára rugó behozatali vám leszállítása, valamint bizonyos meghatározott mennyiségnek kedvezményes vám mellett behozatala ellen s egyúttal elrendeli, hogy ezen népgyűlési határozat közzétételével a magy. kir. kormány tudomására hozassék, valamint a határozat kézbesítésével telkéri a vármegyei orsz. képviselőket, hogy a behozatali vám leszállítása vagy kedvezményes vám megállapítása ellen állást foglalni sziveskedjenek.

Kecskemétről jelentik: Vasárnap nagy népgyűlés volt Kecskeméten, amelyen mintegy 3000 bortermelő és borkereskedő vett részt. Kenéz Zoltán, Eötvös Nagy Imre és Weber Éde felszólalásai után a népgyűlés egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy emlékiratban felterjesztést intéz az összkormányhoz, a melyben Kecskemét város közönsége tiltakozását fejezi ki az olasz borvámra nyújtandó kedvezményes vámtétel ellen. A népgyűlés határozatát közzétételük útján adják át a kereskedelmi miniszternek.

Csongrádról írják: Vasárnap délelőtt nagy népgyűlést tartottak a község és környéke szőlőtulajdonosai. A népgyűlésen megjelentek majdnem az összes szőlősgazdák. Napirendre tüzelt az olasz borvám kérdése. A népgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a meghatározottan állást foglal az olasz bornak kedvezményes vámtétel mellett való behozatala ellen és kimondották, hogy szerdán száz tagból álló közzététel fog Budapestre utazni, hogy a csúfoltokra egybehívott országos értekezleten és tiltakozásukat kifejezzék.

Értéktőzsdé

Budapest, ápril 18.

Osztrák hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, ápril 18.

Buza áprilisra	— — — — —	7.28
Buza október	— — — — —	7.26
Tengeri	— — — — —	6.26
Rozs okt.	— — — — —	6.8
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. ápril. 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	118.50
Magyar koronajárdék	— — — — —	— 98
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	— — — — —	89.60
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.50
Horváth szlavon földterhermentesítési kötvény	— — — — —	209.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	162.50
Tizsaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	99.50
Osztrák járdék papírban	— — — — —	100.25
Osztrák járdék papírban	— — — — —	119.30
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	99.45
Osztrák korona járdék	— — — — —	1.52
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	16.05
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	79.50
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	6.42
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	6.43
Párisi vista	— — — — —	19.06
29 fr ankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	117.15
Németbirodalmi márka	— — — — —	239.72
Londoni vista	— — — — —	95.35
20 márkás arany	— — — — —	23.43

SZERKESZTOI POSTA.

Hj. M. S. Helyben. Kérdésükre válaszunk az, hogy az Orsolya-apácák rendje a legszigorubb szerzetesrendek közé tartozik s tagjaik, a meghatározott ideig tartó novitiátus leteltével, egész életükre szóló fogadalmat tesznek.

A szerkesztést felvállalja:

Dr. VUCSKICS GYULA.

349—1904. Vh. szhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1904. évi V. II. 97/4. számú végzésével dr. Imrik Gusztáv ügyvéd által képviselt Szabó és Hajnal cég felperes részére **Ambrus György és neje** alperes ellen 42 kor. 20 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 612 kor.-ra becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Nagyváradon, Sal Ferenc-utca 19. sz. házban leendő megtartására határidőül **1904. évi április hó 20-ik napján délután 2 óráig** tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek kiesz-

pénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Felhívatom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldött-nél vagy írásban, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetőmúnynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1904. évi április hó 8-ik napján.

Batig Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

722

Értesítés!

Tudatni kívánom a t. vevőközön-séggel, hogy a

tavaszi áruk

teljesen megérkeztek

s annak megtekintése valóban figyelmet érdemel.

Bámulatot keltő nagy raktár

minden cikkben az ösmert

szolid és olcsó árak mellett.

Tisztelettel 617

Háasz Manó

Zöldfa-utca elején.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledel, úgy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgöres, gyomorbaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitünő gyógyhatású növényekből és jó borból van készítve, erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képzését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfőség, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, bél-görcsök, szívdobogás, álmatlanság,** továbbá **vértódulás a májban, lépben és aranyér** bántalmak ezen kitünő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotából ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoltságok, almatlanságok, főfájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadány, Marczibáza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar-Dioszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyú-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötégán, Gyula, Doboz, Békés, Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraitban.

Továbbá a gyógyszer-táruk Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.** 346

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort“ kérni.

CSOKROK

Menyasszonyi, koszorúnyi, bálí vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 frttól 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben, finom selyemtartókban, rózsá és kaméliákból 8 frttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasztartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve: **1—3 frtig.** — **Babérkoszoruk,** óvál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10 frtig.** — **Ficus és Magnolia koszoruk,** a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfin. virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25 frtig,** ami ezelőtt

35—40 frtba került. A fentirt összes kertészeti tárgyak müvirágból 20%-al olcsóbban készítettnek. **100.000 drb nemes rózsá.** Alacsony törzsü gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — **Ma-gas törzsü rózsá,** 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyö-nyörü szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat ké-szíteni, amelyek hazánkban a legjobban tenyésznek és az ismert gomba betegségek ellentállnak, az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis ala-pon vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajokból zöldoltványok 10 drb 10 faj-ban 2 frt, 25 drb 25 fajban 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyan-azon fajokból. I-ső osztályu gyökeres fásoltványok 10 drb 10 faj-ban 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajban 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdői lahér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

kator, Oportó, Hárslevelü, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamenka Carbonett, Mustos fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajból I osztályu zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

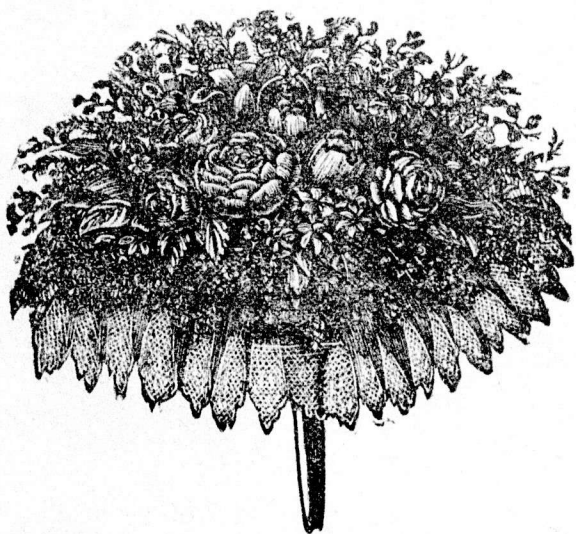
Gyökeres fásoltványok I-ső osztályu 100 drb 12 frt, 1000 drb 100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élősövénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisü Glediciát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérrel 1000 darab 5 frt. Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel ki-vánatra ingyen és bérmentve azonnal szolgál

Sürgöny és levélezim: Velen-zei kertésztelep Nagyvárad.

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.

Arany órák
 chloronométre és ütőszerkezettel
 fél árban

már 120 koronától, valamint minden-
 nemű ékszer a legolcsóbban
 kapható:

488

KÁLMÁN SÁNDOR

ékszerésznél.

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Javítások és átalakítások a legfino-
 mabb kivitelben.

Telefonszám: 409.

Telefonszám: 409

Törlesztéses Jelzálogkölesönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre

fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától
 kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölesönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölesönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése
 szükségeltetik.

27
 6

Fehér Jenő

uri és női cipész

Nagyvárad, Fő-utcán lévő Rimanóczy-házban
 (Fábry-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a
 főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy
 egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorko-
 dom felemlíteni, hogy a nagyváradai szakirá-
 nyu ipariskola czipészabászati rajzelőadója,
 illetve szaktanítója vagyok továbbá a szak-
 mánál eltöltött sok éven keresztül a külföl-
 dön, valamint hazánk nagyobb városaiban
 mint főszabász, munkavezető s hasonló mi-
 nőségben a nagyváradai czipőgyárban is hat
 évig sikerrel működve magas színvonalon
 álló szakképzettségem folytán képes vagyok
 a legkényesebb igényeket is kielégíteni s
 minden vállalatot a legnagyobb szakértelem-
 mel és műzléssel végzek.

Versenyárak

A főtisztelendő papság és a n. é. kö-
 zönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

M. kir. államilag megvizsgált olomzárótt tiszta csiraképes Gazdasági vetőmagvak minőség szerint a
 legolcsóbb naplárban.

KÁDÁR JÁNOS

fűszer-, csemege-, bor-, ásvány- és gyógyvizek nagykereskedése
 Nagyvárad.

Mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy *uj*
áruim megérkeztek, u. m. mindenféle *sajt*-neműek: *liptói*, *havasi*, *szé-*
kely juh turó.

Mindennemű *olajos* és *páczolt halneműek*, *tőke-hal*, (stockfish),
 különféle *conservék*, *aszalt gyümölcsök*, *savanyított hordós káposzta*,
 hidegen ütött *lenmag-olaj*, *carfiol*, *uj-burgonya*, mindenféle déli és
 hazai *friss gyümölcsök*, *baraczk*, *málna*, *szilva* és *szeder iz*.

Tea, rum, magyar- és francia pezsgők, *saját termésű asztali borok*.
 Naponta friss *tea-vaj* és frissen *darált mák*, **közkedvelt**
Kádár-kávékeverék, mely háromféle vegyüleből áll *cuba*, *arany-*
jáva és *arab moccából kilója 1 frt 60 kr.*

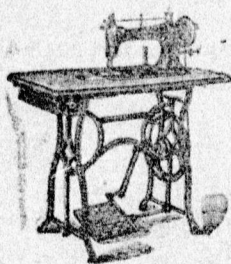
Háztartási portorico-kávé kilója 1 frt 20 kr.

28.

Kiváló tisztelettel

Kádár János.

Mindennemű ásvány- gyógyvizek, a világhírű vásártelki mór-föld és a Málnási Mária-forrás egyedüli raktára.

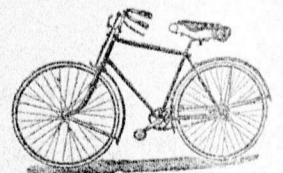

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legujabb Puch és Heilcal kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan // Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
 eszközöltetnek. nagy raktára.